

Tuomareiden uutiskirje 6

Hei taas!

Ulkokausi on väistymässä sisäkauden tieltä, mutta onneksi vielä on hyviäkin kelejä jäljellä.

Ensi kevään aikana on jälleen vuorossa lisenssien uusinta. Tämä tehdään alustavasti huhtikuun tienoilla verkkokokeen avulla. Myös tutut päätuomareiden tehtävät vaikuttavat päätuomarilisenssien uusintaan.

Tuomarikoulutuksia on uudistettu yhdistämällä niitä uusiksi kisajärjestäjäkoulutuksiksi. Ensimmäinen tällainen pidettiin keväällä Tuulimäessä Espoossa ja toinen on tulossa keväällä Kemin ja Tornion suunnalla. Koulutuksissa on tuomarikoulutusten lisäksi kisajärjestämistä ja tulospalvelukoulutus, joten näiden kautta on hyvä tilaisuus tutustua eri puoliin kisojen järjestämisessä!

Tässä uutiskirjeessä on jälleen mukana edellisten päätuomareiden tehtävien vastaukset ja linkki uusiin tehtäviin. Käyttehän vastaamassa niihin lokakuun loppuun mennessä!

WA:n sääntöjen päivittyminen

Haluan tuoda esille juuri edellisen uutiskirjeen lähettämisen jälkeen huomaamamme asian WA:n sääntökirjojen päivittämisestä. WA on muuttanut vuosittaisen sääntöjen päivittämishetken tammikuulle, entisestä 1.4. päivämäärästä.

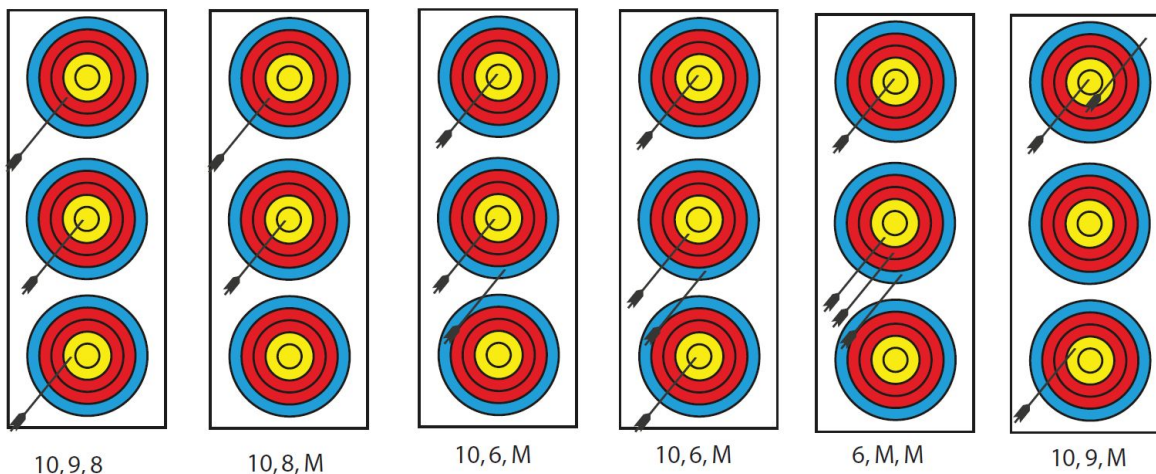
WA tekee lisäksi nykyään pieniä tarkennuksia ja korjauksia sääntökirjoihin myös muihin aikoihin kuin totutut 1.4. ja 1.10. - uusin julkaisu on tätä kirjoittaessa 13.2.2019. Muutoksena on tarkennettu esimerkiksi ns. 10-10 uusintaa - sääntö on selvennetty olemaan voimassa vain ulkona tauluammunnassa ja vaikuttaa vain otteluihin (ei siis alkukilpailusta otteluihin pääsyyn).

WA:n sääntöjen suomenkielistä versiota ollaan parhaillaan päivittämässä. Muistakaahan siis aina ennen kisakeikkoja tarkistaa, että teillä on uusimmat säännöt käytössä!

Sisäkausi alkamassa

Sääat saavat taas jousiampujat sisähalleihin ampumaan. Tässä muistutuksena sisätaulujen pisteytys. Tärkeintä on muistaa oikea järjestys, jolloin oikeaan tulokseen päästään joka kerta:

1. Spottivirheet ensin
2. Sitten sarja (4 nuolta / 7 nuolta)
3. Aikavirheet, yliviivaamalla (Esim. **M** ~~40~~, 10, 10)

1. Ei ongelmia
2. Yksi nuoli ampumatta
3. Spottivirhe keskimmäisellä (ei siis kahta missiä!)
4. Spottivirhe ja neljäs nuoli sarjassa
5. Kaksoisspottivirhe ja neljä nuolta
6. Missi ohi taulun (ei spottivirhettä)

Uusintanuolet tuomarin näkökulmasta

Tuomarin näkökulmasta uusintanuolet voivat olla vähintäänkin yhtä jänniä tilanteita kuin ampujien, joten kerrataanpa, mitä tuomari hoitaa tyylillä uusintanuolet loppuun asti.

Ennen ammunnan alkamista tuomarin on hyvä jo etsiä mittausvälineet laukun pohjalta valmiiksi. Ampujien alkaessa asettua valmiiksi uusintanuolia varten, alkaa tuomari painamaan mieleensä, minkälaisilla nuolilla ampujat A ja B ampuvat.

Kun kilpailijat ovat lopettaneet ammunnan, tuomari kävelee reippaasti tauluille ennen ampujia. Taustoja lähestyessään tuomari näkee jo melko kaukaa tilanteen toisen ampujan voittamaksi, tasatilanteeksi tai mittaamista vaativaksi.

Voittajan tapauksessa tuomari ojentaa reippaasti joko oikean (A-ampuja) tai vasemman (B-ampuja) kätensä vaakasuoraan. Tasatilanne on merkeistä helpoin näyttää, koska siinä ei tarvitse muistaa ampujien nuolia eikä miettiä, kummassa reunassa se A tai B ampuikaan.

Jos tilanne vaatii mittaamista, hoitaa tuomari mittaamisen kaikessa rauhassa ennen tuloksen ilmoittamista.

Kaikissa tapauksissa on syytä ilmoittaa radiolla ammunnanjohtajalle ja kuuluttajille tilanteen ratkaisu sekä näyttää käsimerkein voittaja tai tasapeli. Jotta yleisö näkee käsimerkit kunnolla, astuu tuomari pari metriä taustojen etupuolelle ja hoitaa tämänkin homman rauhallisen tyylikkäästi.

Mukavia hetkiä uusintanuolten parissa!

Voittajat ovat löytyneet.

Ekkaa kertaa ulkomailla

Bukarestissa Romaniassa ammuttiin heinäkuun puolessa välissä European Youth Cupin toinen ja viimeinen osakilpailu, johon pääsin työlomalle. Turnaus kesti kokonaisen viikon ja paikalla oli n. 250 kadetti- ja junioriampujaa reilun 60 henkilön huoltojoukkoineen 25 eri maasta. Tuomaristo koostui kolmesta maanosatuomarista ja viidestä paikallisesta tuomarista, joita ohjasi päätuomarina Susan Richards Englannista. Tulospalvelua hoiti kolmen hengen lanseo-tiimi Italiasta paikallisen ”varpusparven” vahvistamana. Kenttää ja muita juoksevia asioita hoiti parisen kymmentä paikallista henkilöä. Kuuluttajan tehtävissä oli Technical Delegaten aviomies ja ammunnanjohtajana kreikkalainen herrasmies, kokeneita konkareita kaikki kolme.

Viikko alkoi maanantaina 15.7. virallisella harjoitusammunnalla, välinetarkastuksilla ja joukkueenjohtajien kokouksella. Minun pääasiallinen tehtäväni päivän aikana oli tarkistaa kilpailijoiden akkreditoinnit, hymyillä kauniisti ja ohjata kilpailija oikeaan jonoon välinetarkastusta varten. Kolmiportaisessa välinetarkastuksessa maanosatuomari tarkisti kilpailijoiden varusteet ja paikallinen tuomari merkkasi listaan tarkastuksen tehdyksi.

Välinetarkastukseen kului koko päivä eli huomattavasti pitempi aika kuin kotimaan kisoissa, johtuen lähinnä kuuluttajan hitaahkosta rytmistä kutsua ampujia tarkastettavaksi. Joukkueenjohtajien kokous oli sikäli mielenkiintoinen, että sellaisessa en ole koskaan aiemmin ollut mukana. Päätuomari piti lyhyen puheen, jonka pääasiallinen sisältö oli muistuttaa tulokorttien oikeasta täyttämisestä.

Ensimmäisenä kilpailupäivänä aamu alkoi kadettien karsintakilpailulla. Kilpailun ensimmäisellä puoliskolla kävi jo selväksi, että ulkomailla tuomarien yhtenä rintamana liikkumista pidetään hyvin paljon tärkeämpänä kuin kotimaassamme. Päätuomari asetti reunimmaisiksi tuomareiksi maanosatuomarit, jotta nämä näyttäisivät käsimerkillä, milloin tuomarit lähtevät liikkumaan tauluille ja tauluilta pois. Allekirjoittaneelle tämä toimintatapa (varsinkin tauluille päin mentäessä) oli uutta, mutta päätuomarin lempeässä ohjauksessa homma saatiin hyvin toimimaan. Päivä oli pitkä, kuten muutkin kisapäivät, koska kadettien aamuvuoron ja junioreiden iltapäivävuoron välissä oli aina parin tunnin lounastauko.

Keskiviikkona ohjelmassa oli jo monimuotoisempaa ammuntaa, yksilö- ja mixed-otteluita. Aamun aloittivat kadetit yksilöpudotuksilla (1/24) ja jatkoivat mixed-pudotuksilla 1/2 -kierrokseen asti. Aamun yksilöottelukierroksilta hylättiin kolme ampujaa väärin täytettyjen tulokorttien takia. Yksi maa teki hylkäämisestä protestin, minkä käsittelyä odoteltiin tunnin verran ennen kuin päästiin jatkamaan kilpailua. Onneksi kaksi muuta hylättyä eivät tehneet protestia, muuten päivästä olisi tullut todella pitkä. Tuomaristo ohjeistettiin toimimaan ennaltaehkäisevästi ja tarkistamaan tilaisuuden tullen tulokortit ottelun päätyttyä. Iltapäivän junioreiden pudotuskierrokset sujuivatkin mallikkaasti ja joutuisasti ilman yhtäkään väärin täytettyä tulokorttia. Päivä huipentui mixed-joukkueiden finaaleihin, jotka ammuttiin vuoroammuntana. Minäkin pääsin ensimmäistä kertaa linjatuomariksi, mikä tietysti jännitti hieman. Olin kuitenkin salaa harjoitellut kotimaassa ensin Vantaan mixed-kisoissa Nikon ja Pyryn ohjaamana ja sitten vielä muutaman kerran kotona Youtubesta kansainvälisten kilpailujen videoita tuomaroiden. Ensimmäiset oikeat linjatuomaroinnit sujuivat siis ilman isompia mokia ja ilmeisesti päätuomarikin oli tyytyväinen tilanteeseen, koska seuraavana päivänä ilmoitti, että hoidamme maanosatuomareiden + yhden paikallisen tuomarin voimin kaikki turnauksen loput vuoroammuntafinaalit.

Neljäs päivä koostui pelkistä yksilöotteluista. Jo totuttuun tapaan kadetit ampuivat aamulla ja juniorit iltapäivällä. Lounaaksi oli vuorotellen paistettua kylmää kanaa ja paistettua kylmää possua riisin tai ranskisten kera. Tuomariteltan kahvinkeitin oli kovassa käytössä koko ajan, samoin teltan kylmäkaappi. Viikolle sattui kohtuullisen helteiset kelit, joten kylmäkaapin tarjoamalla vesi- ja limpparivarastoilla oli kysyntää. Käytin ensimmäiset neljä päivää ammunnanjohtajalta lainaksi saatua yhtä numeroa liian suurta pitkähihaista paitaa ja housuja, koska Italiasta ei koskaan saapunut oma tuomariasuni paikalle. Olen siis erittäin kiitollinen sekä kylmäkaapin vesivarastoille että ammunnanjohtajalle (parempi pitkähihainen paita kuin ei paitaa ollenkaan). Kilpailun osalta päivä sujui leppoisasti ilman ihmeempiä tapahtumia. Uusintanuolia ammuttiin melkoisen paljon, joillekin tuomareille niitä osui kohdalle enemmän, joillekin vähemmän.

Perjantaina oli joukkuepudotusten ja -finaalien vuoro. Olin nimetty edellisenä päivänä kahteen otteluun linjatuomariksi, mutta otin hoitaakseni myös yhden ottelun taulutuomarin tehtävät, koska ottelussa ampui romanialainen joukkue eikä paikallinen tuomari niin ollen

voinut hoitaa taulutuomarin tehtävää. Olin toivonutkin pääseväni taululle jossain vaiheessa, koska se on enemmän omalla mukavuusalueellani. Suojan takana kävi melkoinen vilinä, kun paikalla oli kaksi tuomaria, kaksi agenttia, kaksi juoksijaa ja 2-4 taulujen vaihtajaa. Olimme keskiviikkona saaneet TD:lta noottia siitä, että tauluväellä kestää liian kauan hoitaa hommansa, joten otimme nyt taulutuomareiden kesken käyttöön astetta ripeämmän otteen agenttien ynnä muun väen patistelussa liikenteeseen. Tosiasiallisesti viive johtui enimmäkseen siitä, että TD kielsi pisteenlaskijaa poistumasta tauluilta ennen kuin tulokset oli vahvistettu ja tulosten vahvistamisessa taas oli viivettä siksi, että tulospalvelu ei kunnolla kuullut radioviestintää teknisten ongelmien ja kilpailijoiden kannustusjoukkojen pitämän metelin takia. Onnistuimme kuitenkin hoitamaan tehtävämme sen verran ripeämmin, että huomautuksia ei enää tullut ja pysyimme lähes aikataulussa. Perjantain ja lauantain finaalit televisioitiin, mikä osaltaan vaikutti TD:n hermoiluun aikataulujen suhteen. Televisiota varten sain perjantaiksi ja lauantaksi lainaksi vihreän, kaksi numeroa liian suuren tuomarinpaidan (muistaakseni) belgialaiselta herralta, joka oli varatuomarina paikalla. Kiitokset hänelle!

Viimeisenä päivänä ohjelmassa oli ainoastaan yksilöfinaaleja vuoroammuntana. Minulle oli nimetty neljä ottelua linjalle ja neljä ottelua tauluille. Jos kaikki linjavuorot olivatkin menneet tähän saakka osaltani mallikkaasti turnauksessa, niin pääsinpä minäkin vihdoinkin mokaamaan jo päivän ensimmäisessä ottelussa. Taljakadettityttöjen kultaottelussa olivat vastakkain Italia ja Iso-Britannia. Kerroin ennen ottelua ampujille, että vuoron vaihtuessa äänimerkkiä ei kuulu ja pyysin heitä katsomaan kellosta, milloin oma vuoro alkaa ja valmentajia laskemaan sekunnit, kun ammunta-aika alkaa olla lopussa. Ottelun alkupuolella huomasin italialaisampujan ennakoivan omaa vuoroaan ja aloittavan suorituksensa jo siinä vaiheessa, kun vastustajan nuoli napsahti tauluun, vaikka kello ei ollut vielä käynnistynyt hänelle. Viimeisellä sarjalla italialainen nosti jousikätensä jo hyvissä ajoin ja alkoi jännittää jouta jo reilusti ennen kuin vastustajan kello pysähtyi. Mietin kuumeisesti, mitä tekisin ja päässäni pyöri vain sääntökirjan kohta ”ampuja ei saa nostaa jousikättään ennen ammuttavuoron alkamista”. Jonkinlaisena paniikkireaktiona nostin punaisen kortin ampujalle. Ottelun loputtua ilmoitin radiolla taulutuomarille ykköstaustan ampuneen liian aikaisin ja taulutuomari vähensi asiaankuuluvasti parhaan osuman ampujan sarjasta. Iso-Britannia voitti ottelun pistein 142-130.

Ottelun jälkeen menin päätuomarin luokse ja keskustelin hänen kanssaan tilanteesta. Päätuomari varmisti, että olihan ampuja varmasti alkanut jännittää jouta ennen omaa vuoroaan ja vastasin myöntävästi. Päätuomari totesi kaiken olevan siis kunnossa ja TD:kin kiitteli hyvin hoidetusta tilanteesta. Jatkoimme toimintaa kisan loppuun normaalisti ja muissa otteluissa ei vastaavia ennakoimisia enää ollutkaan. Varsinainen mokaosio paljastui vasta illemmalla, kun juttelin uudemman kerran päätuomarin kanssa asiasta. Punaista korttiahan ei saisi näyttää kuin ainoastaan silloin, kun ampuja tosiasiallisesti laukaisee nuolen ammunta-ajan ulkopuolella. Olin siis aiheetta nostanut kortin, koska ampuja laukaisi vasta sitten, kun kellossa oli jo vihreä valo hänelle. Onni onnettomuudessa, ampuja olisi hävinnyt ottelun muutenkin, joten kukaan ei kortista valittanut. Sen verran kuitenkin nolotti jälkikäteen, että muistanpahan tästä eteenpäin taatusti hillitä halua näytellä punaisia kortteja.

Kaiken kaikkiaan turnaus sujui erittäin hyvin ja oli ensikertalaiselle varsin kiva kokemus. Kelit sattuivat kohdilleen, ampujat olivat aivan huippuja ja tuomaristo ja talkooväki enimmäkseen

mitä mukavinta porukkaa. Päätuomari ”palkitsi” meidät kilpailun lopuksi ”eniten”- tittleillä: Atanas, eniten uusintoja; Alper, eniten keltaisia kortteja; Mari, eniten punaisia kortteja.

Muistiinpanoina seuraavaa reissua varten listasin matkalla opitut asiat:

- Ota mukaan riittävästi välipaloja. Vaikka ruokaa olisi tarjolla, sitä ei kuitenkaan ole riittävästi pitkiksi päiviksi.
- Ota mukaan riittävästi kosteuspyyhkeitä. Olet jousiammuntafestareilla ja vessat ovat festareilla yleensä bajamajoja ilman juoksevaa vettä.
- Älä osta lentolippuja liian aikaisin. Saatat muutoin joutua ostamaan kahdet.
- Varaa lomaa myös ajalle ennen ja jälkeen turnauksen. Turnauksen aikana et juuri ehdi tutustua paikkakuntaan ja turnauksen jälkeen kaipaavat ainakin pari päivää lepoa.
- Palauttele mieleen englannin sanat ja ääntäminen. Helpottaa keskustelua huomattavasti, jos puhut ymmärrettävästi.
- Kertaa säännöt, uusimmat bylawt, kuivaharjoittele käsimerkit ja kysy kollegalta, jos tulee yhtään ”entä jos” -kysymystä mieleen

Innolla seuraavaa reissua odottaen,

Yours Truly, Mari

Näkymä tuomariteltasta kentälle.

Atanas ja kylmäkaappi.

Uudet tehtävät

Uusi tehtäväsetti löytyy [täältä](#). Muistattehan vastata lokakuun aikana.

Edellisten tehtävien vastaukset

1.

Ammutaan kadettiluokan henkilökohtaisia otteluita 60 metrin matkalta. Viidennen sarjan jälkeen tuomari huomaa, että yhden otteluparin tulos on edelleen 4-4. Tarkastaessaan tilannetta hän toteaa, että ampujalla A ei ole merkittäviä pisteitä tuloskortin viidennessä sarjassa mutta ampujalla B on 8, 7 ja 7. Tuomarin tiedustellessa, miksi ampuja B ei ole merkinnyt itselleen kahta settipistettä, kertoo B, että A:lla on ollut välinerikko, jonka vuoksi hän ei ole pystynyt ampumaan yhtään nuolta sarjastaan. Koska molemmat ampujat olettivat A:n saavan ampua nuolensa myöhemmin, eivät he merkinneet settipisteitä kummallekaan ampujalle. Miten toimitisit tuomarina?

Vastaus: Otteluissa ei anneta lisäaikaa välinerikon vuoksi. Kyseessä oli kansallinen kilpailu ja

ampujat kokemattomia. Kyseisessä setissä ampuja, joka jätti välinerikon vuoksi ampumatta nuolensa, saa kyseisestä setistä M, M ja M, ja vastustaja 2 settipistettä.

2.

Oli ammuttu miesten taljajousen 1/16 ottelukierros. Kaikki tuloskortit oli luovutettu lopputuloksineen allekirjoitettuina. Seuraavan, eli 1/8 -kierroksen, ampujien nimet ja

vastaavat taustanumerot oli kuulutettu. Ampujat A ja B ovat yksi ottelupareista. Ammunnanjohtaja käynnistää ottelut. Yllättäen ampuja, joka oli hävinnyt B:lle edellisellä kierroksella, saapuu ammuntalinjalle ja ilmoittaa B:lle, että edellisen kierroksen tulokset olivat väärin ja että tämän tulee poistua ja päästää hänet ampumaan 1/8-kierrosta. Ampuja B hämmentyy ja lopettaa ammunnan. 2 minuutin ammunta-ajan päätyttyä tuomari saa vahvistuksen sille, että aiemmin ilmoitetut tulokset olivat kuitenkin oikeita ja että B oli edellisen kierroksella voittaja. Ampuja A ampui 3 nuolta, B ainoastaan yhden tämän tapahtuman johdosta. Miten toimitaisit tuomarina?

Vastaus: Ampuja, jonka suoritus keskeytettiin toisen ampujan toimesta ei saanut tapauksessa ainakaan mitään hyötyä verrattuna kilpailijaansa. Häntä ei häirinnyt esimerkiksi yleisö vaan kanssakilpailija, joka väitti voittaneensa hänet edellisessä ottelussa. Joskus tuomari haluaa tulkita sääntöä ottelun keskeyttämisestä liian tiukasti. Luonnollisesti ottelu keskeyteään, jos taulu irttaa tai jos huomaamme jonkin vaaratilanteen ammunta-alueella. Tietenkin tuomarin olisi tullut estää tunkeutujan meneminen linjalle, mutta sitä hän ei tehnyt, ja kyseessä on kuitenkin todellinen tilanne. Miten siis tulisi toimia tapahtuneen jälkeen? Tuomarin tulisi todentaa, häiritsikö 1/16-ottelun häviöjä häntä oleellisesti, ja mikäli näin oli, tulisi hänen antaa ampua ampumatta jääneet nuolensa. Samalla tuomarin tulisi valmistautua selittämään syynsä päätökselle mahdollista protestia varten. Kilpailijan oikeus on siis saada ampua nuolensa ilman että jo lopettanut kilpailija häntä siinä estää.

3.

Naisten tähtäinluokan joukkueottelun tulos neljännen sarjan jälkeen on 4-4. Ammutaan uusintanuolet.

Molemmat joukkueet ampuvat yhtä aikaa eivätkä huomaa, että kellolaite aloittaa laskun 120 sekunnista 60 sekunnin sijaan. Myöskään tuomari ei huomaa virhettä. Joukkue A ampuu nuolensa 60 sekunnin aikana mutta joukkueen B kolmas ampuja ampuu nuolensa vasta, kun kello on käynyt 13 sekuntia yli 60:n. Tuomari ei puuttunut tapahtumiin sen 73 sekunnin aikana, joka joukkueelta kului ammuntaansa. Viimeisen nuolen jälkeen joukkue A valitti, että B oli ampunut yliajalla. Tuomari osallistui tulosten laskentaan ja vähensi joukkueelta B korkeimman osuman, jolloin joukkue B hävisi ottelun. B jätti tapahtumasta protestin. a) oliko tuomarin päätös pistevähennyksestä oikea? b) olet juryn jäsen, mikä on päätöksesi protestin suhteen?

Vastaus a): Kilpailijaa, tai tässä tapauksessa joukkuetta, ei tule rangaista ammunnanjohtajan

virheestä tai tuomarin virheestä, joka ei väärää aika-asetusta huomannut eikä estänyt ottelua alkamasta, mikä olisi ollut paras korjaus tapahtuneeseen. Kumpikin joukkue ampui samalla aika-asetuksella. Joukkue B ei huomannut virhettä, eikä myöskään joukkue A, joka valitti vasta kun B oli ampunut nuolensa 60 sekunnin jälkeen. Joukkue B käytti aikaa enemmän kuin 60 sekuntia, mutta se ei kuitenkaan ampunut yliajalla, jonka osoittaisi keltaisen valon jälkeen tuleva äänimerkki. Koska vastaavia tapahtumia on ollut arvokilpailuissa, painotetaan tuomarikoulutuksissa sitä, että tuomarin tulee ensimmäiseksi tarkastaa oikea aika-asetus siirryttäessä ampumaan uusintanuolia.

Vastaus b): Juryn tulisi hyväksyä joukkueen B ampumat osumat k.o. sarjassa.

4.

Lisää maastokuviotulkintoja, onko kuvan nuoli sallittu? Perustele miksi.

Vastaus: Kyseessä ei ole maastokuvio vaan jonkinlainen abstrakti kuviointi. Kuvion tarkoitus ei ole häivyttää nuolta ympäristöönsä. Suositus on myös tällaisia tilanteita varten, että päätöstä ei tekisi yksi yksittäinen tuomari vaan useampi edustaja kilpailun tuomaristosta koska tulkinnat ovat kuitenkin jossakin määrin subjektiivisia. SJALin sääntöjen alla sallittu, ks. seuraava vastaus!

5.

Onko kuvan jousen keskiosa sallittu? Perustele miksi.

Vastaus: WA:n pitkä vastaus lyhyesti: kyseessä on maastokuvio. Kyseistä josta jopa mainostetaan maastokuvioituna. Värit eivät ole perinteiset maastokuvion värit, mutta WA:n antaman ohjeen mukaisesti kuvio ratkaisee. Kielletty kuviointi voi siis olla pinkki, sininen, kirkkaan keltainen jne. **Huomattakoon, että kotimaisissa kilpailuissa maastokuviosääntöä sovelletaan ainoastaan vaatetukseen. Näissä tehtävissä esitetyjä tulkintaohjeita jousesta tai nuolesta voidaan soveltaa vaatetukseenkin.**

Kiitokset lukemisesta!

**Kisakentillä nähdään,
terveisin Tuomarineuvosto**